

OBSAH

Úvod	11
Základní pojmy a definice farmaceutické obalové techniky	13
Funkce obalu	20
Ochranná funkce obalu	20
Ochrana léčivého přípravku před mechanickými vlivy	21
Ochrana léčivého přípravku před světelným zářením	23
Ochrana léčivého přípravku před mikrobiální kontaminací	26
Ochrana léčivého přípravku před pronikáním plynů a par	28
Ochrana před vzdušnou vlhkostí	31
Ochrana před kyslíkem a oxidem uhličitým	32
Ochrana před permeací těkavých součástí	34
Ekonomická funkce obalu	36
Vizuálně komunikační funkce obalu	37
Obecné požadavky kladené na obal	41
Otevíratelnost obalu	41
Těsnost uzávěrů a spojů obalu	42
Zdravotní nezávadnost obalového materiálu	43
Modelové vyluhovací zkoušky	44
Kontaktní skladovací zkoušky	45
Zkoušky biologické nezávadnosti	46
Fyzikálně chemické a chemické zkoušky identity	46
Čistota obalů	46
Jednotlivé druhy obalových materiálů používaných pro balení léčiv a léčivých přípravků	48
Papírenské výrobky	48
Kovy	50
Ocel	50
Hliník	50
Sklo	51
Plasty	57
Definice a rozdělení	57
Výhody použití	59
Vlastnosti	59
Sorpce	61
Migrace	62
Permeace	63
Výroba obalového materiálu z plastů	63
Pomocné látky používané ve výrobě	63
Základní způsoby tvarování	66
Bottle—pack systém	67
Výroba fólií a jejich uplatnění v obalové technice	68
Zkoušky jakosti	70
Jednotlivé druhy plastů	71

Termoplasty	71
Reaktoplasty	78
Polymerní deriváty celulózy	79
Elastomery	80
Definice a vlastnosti	80
Zpracování kaučuků	82
Pomocné látky používané při výrobě	82
Zkoušky jakosti	85
Jednotlivé druhy kaučuků	85
Přírodní kaučuk a jeho deriváty	85
Syntetické kaučuky	86
Lepidla	88
Speciální typy obalů	92
Kapací vložka	92
Tuba	94
Obaly pro tlakové balení aerodisperzí	96
Blistrové balení	100
Skládačka	101
Primární obaly pro tablety, obalené tablety, želatinové tobolky a prášky	104
Primární obaly pro čípky	105
Primární obaly pro masti, krémy a gely	106
Primární obaly pro tekuté přípravky	107
Primární obaly pro sterilní přípravky	109
Primární obaly pro tlakové balení léčivých aerodisperzí	111
Zkoušky jakosti obalového materiálu při jeho volbě a v průběhu balení léčivého přípravku	114
Literatura	116

OBSAH

Úvod	127
Část obecná	129
K teoriím stárnutí	129
Změny ve stáří	130
Nemocnost duševními chorobami ve stáří	131
Psychopatologie ve stáří	132
Symptomy a syndromy ve stáří	133
Depresivní syndrom	133
Úzkostný syndrom	134
Syndrom poruch myšlení, bludy	135
Delirantní syndrom	135
Poruchy paměti	136
Syndrom demence	138
Nozologické jednotky	142
Neurózy	142
Afektivní poruchy	143
Psychózy schizofrenního okruhu	144
Arteriosklerotická (multiinfarktová) demence (MID)	145
Senilní demence a Alzheimerova choroba	146
Vyšetřovací metody	153
Farmakokinetika ve stáří	155
Modifikace absorpční fáze	155
Modifikace distribuční fáze	155
Modifikace eliminační fáze	156
Farmakodynamika ve stáří	157
Změny na úrovni receptorů	157
Změny na úrovni tkání a orgánů	158
Část speciální	159
Léčiva	159
Psychostimulancia	160
Hypnotika a sedativa	162
Barbituráty	162
Nebarbiturátová hypnotika a sedativa	163
Anxiolytika	164
Deriváty propandiolu	165
Deriváty difenylmetanu	165
Deriváty benzodiazepinu	165
Beta-blokátory	168

Antidepresiva	168
Tricyklická antidepresiva	168
Antidepresiva druhé generace	171
Inhibitory monoaminoxidázy	173
Thymoprofylaktika	175
Neuroleptika	177
Deriváty fenothiazinu	178
Deriváty thioxantenu	181
Deriváty butyrofenonu	181
Deriváty thiepinu	182
Deriváty rauwolfiové	182
Nootropní látky	187
Vasoaktivní látky	188
Isochinolinové deriváty	188
Deriváty piperazinu	188
Deriváty kyseliny fenoxyoctové	189
Deriváty fenyletylaminu	189
Deriváty vitamínu B ₆	189
Deriváty xantinu	189
Další syntetická centrální vasodilatancia	190
Antikoagulancia	190
Kyslík	190
Látky ovlivňující neurotransmise	190
Cholinergní systém	193
Monoaminergní systém	194
Gabaergní systém	195
Neuropeptidy a hormony	195
Neuropeptidy	196
Pohlavní hormony	197
Ostatní hormony	198
Vitamíny a stopové prvky	198
Vitamíny	199
Stopové prvky	199
Vedlejší účinky léčiv	200
Vedlejší účinky léčiv při krátkodobé terapii	200
Poruchy chování	200
Neurologické vedlejší účinky	201
Kardiovaskulární vedlejší účinky	203
Vegetativní vedlejší účinky	203
Další vedlejší účinky	204
Vedlejší účinky léčiv při dlouhodobé terapii	205
Tardivní dyskineze	205
Další vedlejší účinky	206
Interakce (interference) léčiv	206
Psychostimulancia	206
Hypnotika a sedativa	206
Anxiolytika	207
Antidepresiva	207
Thymoprofylaktika	208
Neuroleptika	209
Kombinace psychofarmak ve stáří	210
Některé další aspekty psychofarmakologické léčby ve stáří	211
Somatické poruchy a depresivní symptomatologie ve stáří	211

Poruchy osobnosti ve stáří	212
Bolest ve stáří	212
Kardiovaskulární choroby	213
Choroby respiračního ústrojí	214
Choroby gastrointestinálního ústrojí	215
Ostatní choroby ve stáří	215
Delirantní stavy ve stáří	216
Závěr	217
Doslov	223
Seznam použitých zkratek	225
Literatura	227

nutného počtu osob nad 65 let a také vzrůst relativního počtu starších osob v celkové populaci. Tento populační vývoj jde ve všech zemích stejným směrem, i když v průmyslových zemích rychleji. Narůstá tím specifická problematická sociální, ekonomická a medicínská. V posledních asi 35 letech se v psychiatrii počíná vylučovat nový obor, gerontopsychiatrie, která jako specializovaný úsek geriatric se zabývá studiem, prevencí a léčbou psychických poruch ve stáří.

Geriatric naráží na obtížnost definovat pojem stáří a stanovit věkovou hranici stáří (byla navržena operacionalistická hranice 75 let i když podle Světové zdravotnické organizace se za vlastní stáří považuje až věk nad 75 let). Také spolehlivé biologické ukazatele stárnutí jsou teprve hledány. S rostoucím počtem starších lidí v populaci se zvyšuje také absolutní i relativní počet osob trpících typických pro stáří, což kladu nároky nejen na zdravotní péči, ale i na sociální a celoživotní zdravotní péči. S věkem rostou incidence arteriosklerozy, cerebrovaskulárních příj, klonismu, artrózy, artritidy, osteoporózy, osteoartrózy, diabetu, hypotyreózy, osteoporózy, divertikulózy, anémie, stáří lidé často trpí více chorobami současně. Většina somatických onemocnění ve stáří je provazná s příznaky psychopatologickými.

Také psychiatrická onemocnění je ve stáří častější, i když ve populaci. Asi 15% hospitalizovaných pacientů má funkční poruchu, incidence orgánových onemocnění je rovněž vyšší než u mladší populace. Příkladově vymění se psychiatrii somatické choroby u gerontopsychiatrických pacientů na 35%, pacienti přijatí na psychiatrická oddělení ve věku nad 65 let je 20-30% léčená fyzickou chorobou a jen 15% je fyzicky zdravé.

OBSAH

Úvod	243
Nové lékové formy	245
Tuhé roztoky	248
Charakterizace tuhých roztoků	248
Příprava tuhých roztoků	249
Dostupnost léčivých látek z tuhých roztoků	251
Komplexy léčivých a pomocných látek	253
Charakterizace komplexů léčivých a pomocných látek	253
Příprava komplexů léčivých a pomocných látek	253
Dostupnost léčivých látek z komplexů léčivých a pomocných látek	254
Mikrotobolky	255
Charakterizace mikrotobolek	258
Příprava mikrotobolek	258
Dostupnost léčivých látek z mikrotobolek	259
Nebiodegradovatelné systémy	261
Charakterizace nebiodegradovatelných systémů	264
Příprava nebiodegradovatelných systémů	264
Dostupnost léčivých látek z nebiodegradovatelných systémů	265
Biodegradovatelné systémy	266
Charakterizace biodegradovatelných systémů	276
Příprava biodegradovatelných systémů	276
Dostupnost z biodegradovatelných systémů	276
Mikročástice	278
Charakterizace mikročastic	288
Příprava mikročastic	288
Dostupnost léčivých látek z biodegradovatelných systémů	290
Terapeutické systémy	292
Terapeutické systémy membránové	301
Terapeutické systémy transdermální	302
Terapeutické systémy oční	302
Terapeutické systémy orální a perorální	306
Terapeutické systémy děložní	309
Terapeutické systémy otvorové	310
Terapeutické systémy perorální	311
Terapeutické systémy infúzní	312
Terapeutické systémy implantační	314
Liposomy	316
Charakterizace liposomů	321
Příprava liposomů	321
Dostupnost léčivých látek z liposomů	322
Lipoproteinové nosiče	324
Charakterizace lipoproteinových nosičů	331
Dostupnost léčivých látek z lipoproteinových nosičů	331

Erytrocytové nosiče	333
Charakterizace erytrocytových nosičů	333
Příprava erytrocytových nosičů	333
Dostupnost léčivých látek z erytrocytových nosičů	335
Závěr	337
Literatura	339

BRSAH

343	Úvod
345	Nové léčivé formy
348	Typy toxoků
348	Charakterizace tuberculous toxinů
349	Příprava tuberculous toxinů
351	Dostupnost léčivých látek z tuberculous toxinů
351	Komplexy léčivých a pomocných látek
352	Charakterizace komplexů léčivých a pomocných látek
353	Příprava komplexů léčivých a pomocných látek
354	Dostupnost léčivých látek z komplexů léčivých a pomocných látek
355	Mikrobiologie
358	Charakterizace mikrobioloků
358	Příprava mikrobioloků
359	Dostupnost léčivých látek z mikrobioloků
361	Nebioabsorbabilní systémy
364	Charakterizace nebioabsorbabilních systémů
364	Příprava nebioabsorbabilních systémů
365	Dostupnost léčivých látek z nebioabsorbabilních systémů
368	Bioabsorbabilní systémy
378	Charakterizace bioabsorbabilních systémů
378	Příprava bioabsorbabilních systémů
378	Dostupnost z bioabsorbabilních systémů
378	Mikročástice
388	Charakterizace mikročástic
388	Příprava mikročástic
390	Dostupnost léčivých látek z bioabsorbabilních systémů
392	Terapeutické systémy
392	Terapeutické systémy membránové
392	Terapeutické systémy lamelární
398	Terapeutické systémy ovládané
398	Terapeutické systémy emulze
398	Terapeutické systémy mikročástic
398	Terapeutické systémy kapsle
398	Terapeutické systémy implantátů
398	Terapeutické systémy implantátů
398	Ligandy
398	Charakterizace ligandů
398	Příprava ligandů
398	Dostupnost léčivých látek z ligandů
398	Biopolymery
398	Charakterizace biopolymerních nosičů
398	Dostupnost léčivých látek z biopolymerních nosičů